

15835

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθε μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «...ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων»: Σε ποιον αναφέρεται με την αντωνυμία «ἐκεῖνον» ο Μαντίθεος; (μονάδες 2)
- 2) «... εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν»: Σε ποιες συμπεριφορές αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 3)

β. «... μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς»: Ποια είναι κατά τον Μαντίθεο η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητάς του και της κόσμιας συμπεριφοράς του; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ανδρέας Λασκαράτος, Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς, απόσπασμα

Στο βιβλίο «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς» που εκδόθηκε το 1856 ο Α. Λασκαράτος παρουσιάζει τα κοινωνικά ήθη της πατρίδας του, της Κεφαλονιάς, και προτείνει μεταρρυθμίσεις τολμηρές για την εποχή του. Οι σκέψεις του είναι διατυπωμένες σε άρθρα που αναφέρονται στην οικογένεια, τη θρησκεία και την πολιτική.

Επειδή ένας κύκλος φαύλος προλήψεων κάνει το σύστημα των οικογενειών μας. Ο γονής, για να πανδρέψει τη θυγατέρα του, νομίζει ναν του είναι συγχωρημένο* να 'βγάλει το προικιό της έως μέσα από τα σπλάγχνα της. Ενώ το θηλυκό εκείνο το τυραννεμένο, το κακοβλεμμένο, το υβρισμένο, δεν βλέπει άλλο μέσος ελευθερώσεως από τη σκλαβιά του παρά το γάμο!...

15835

Έτσι, η τυραννία γένεται αιτία της απαιτήσεως της υπανδρείας, ενώ η απαίτηση τούτη γένεται πάλιν αιτία της τυραννίας!... Εγώ πιστεύω ότι, αν εμεταχειριζόμεθα τες θυγατέρες μας με περισσότερη αγάπη, το σπίτι μας ήθελε πάψει να είναι ωθηστικό* για δαύτες. Τότες με το πνεύμα τους αναπτυγμένο καλύτερα, ήθελ' έχουνε γνώριση* και πείρα του κόσμου, κι ερχόμενη η ώρα της υπανδρείας τους, ήθελ' έχουν υπομονή και γνώση διά να διαλέξουν το σύντροφό τους. Ήθελε δεχτούν εκείνον, οπού ήθελε κρίνουνε κατάλληλον να κάμει την ευδαιμονίαν τους, και ήθελε απορρίψουνε τον κερδοσκοπό που δεν ήθελε βλέπει σ' εδαύτες παρά το προικιό τους...

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' ΓΕ.Λ.

του είναι συγχωρημένο: του επιτρέπεται

ωθηστικός: αποκρουστικός, μισητός

γνώριση: γνώση

B4. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. καταλειφθείσης	α. κατάληψη β. εγκατάλειψη
2. εξέδωκα	α. δοτική β. δωμάτιο
3. ἔγκλημα	α. σύγκληση β. ἐγκλιση
4. διώκηκα	α. επιείκεια β. οικία
5. ὄψεσθε	α. άποψη β. απόψε

Μονάδες 10

Ξενοφών, Κύρου Παιδεία §§1.2.6-1.2.6-7

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1910, ανατ. 1970)

Στο έργο αυτό ο Ξενοφών αναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσών Κύρου του Β΄ του Μεγάλου. Αφού εξέφρασε τον θαυμασμό του στο εισαγωγικό κεφάλαιο, ο Ξενοφών ανέτρεξε στα πρώτα χρόνια της ζωής του Κύρου. Έτσι του δόθηκε η ευκαιρία να περιγράψει το εκπαιδευτικό σύστημα των Περσών.

Οί μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται ὡσπερ παρ' ἡμῖν ὅτι γράμματα μαθησόμενοι. Οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. **Γίγνεται** γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὡσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός. Οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. Κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι. Δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. Οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοῦς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. Ἐπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἢ ἀναισχυντίᾳ· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών.

καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός: καὶ ἄλλα που εἶναι φυσικό να συμβαίνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Οἱ μὲν δὴ παῖδες ... ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι**».

Μονάδες 20

Γ4. **ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**
α. Να προσδιορίσετε την κυριότερη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.

μανθάνοντες: εἶναι..... ΣΤΟ .....

δικάζοντες: εἶναι..... ΣΤΟ .....

τούτων: εἶναι..... ΣΤΟ .....

ἀλλήλους: εἶναι..... ΣΤΟ .....

Ἐπεσθαι: εἶναι..... ΣΤΟ .....

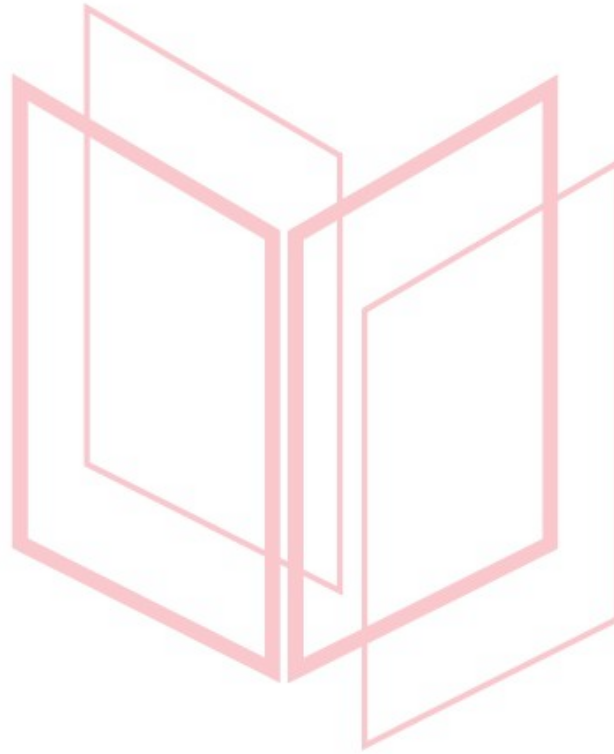
15835

ήγεμών: είναι..... στο .....

(μονάδες 6)

β. Να γράψετε το υποκείμενο του ρήματος «*Γίνεται* ...». Να προσδιορίσετε το είδος της σύνταξης. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15835-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

A1.

α.

1) Με την αντωνυμία «*ἐκεῖνον*» ο Μαντίθεος αναφέρεται στον αδελφό του.

2) Με την αντωνυμία «*αὐτῶν*» ο Μαντίθεος αναφέρεται στους τρόπους διασκέδασης άλλων νέων της εποχής που σύχναζαν σε καταγώγια και σε κακόφημα μέρη.

β. Η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητας και της κόσμιας συμπεριφοράς του Μαντίθεου (*τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας*) είναι η διαφοροποίησή του από άλλους νέους της εποχής του ως προς τη δημόσια συμπεριφορά του. Ενώ δηλαδή πολλοί νεαροί Αθηναίοι εκείνη την εποχή περνούσαν τον καιρό τους π.χ. παίζοντας ζάρια ή πίνοντας σε τόπους διαφθοράς και καταγώγια, ο Μαντίθεος χαρακτηρίζεται από ευπρέπεια και ήθος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ανδρέας Λασκαράτος, *Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς, απόσπασμα*

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον ρόλο της προίκας ως θεσμού, στη σημασία του γάμου για τη γυναίκα αλλά και στη δυσμενή θέση της τελευταίας εξαιτίας της πατριαρχικής αντίληψης, αφού η ίδια δεν ορίζει τη μοίρα της. Κατά συνέπεια, μπορεί να αξιοποιηθεί σε συσχετισμό με την αναφορά του Μαντίθεου ότι πάντρεψε τις δύο αδελφές του δίνοντας σε κάθε μία προίκα (αν και δεν ήταν υποχρεωμένος νομικά), και να αναζητηθούν ομοιότητες στις κοινωνικές αντιλήψεις και αξίες δύο εποχών που τόσο πολύ απέχουν μεταξύ τους (4ος αι. π.Χ – 19ος αι.).

B4. 1-β, 2-α, 3-α, 4-β, 5-α

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, *Κύρου Παιδεία* §§1.2.6-1.2.6-7

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις:

Λοιπόν τα παιδιά πηγαίνοντας καθημερινά στο σχολείο διδάσκονται δικαιοσύνη και λένε πως γι' αυτό φοιτούν στα σχολεία· όπως ακριβώς σε μας, για να μάθουν γράμματα. Και οι άρχοντές τους (επιμελητές) περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας με το να δικάζουν για χάρη τους. Γιατί, καθώς είναι φυσικό, συμβαίνουν και μεταξύ των παιδιών, όπως ακριβώς και μεταξύ των αντρών,

Τα παιδιά λοιπόν πάνε στα σχολεία και αδιάλειπτα εκεί διδάσκονται δικαιοσύνη, και λένε πως γι' αυτό πάνε στα σχολεία, όπως στην πατρίδα μας τα παιδιά λένε πως πάνε στα σχολεία για να μάθουν γράμματα. Οι άρχοντές τους το περισσότερο μέρος της ημέρας το δαπανούν δικάζοντας αυτά, γιατί, όπως ξέρουμε, γίνονται μεταξύ των παιδιών, όπως γίνονται και μεταξύ των

15835-Λύση

παραπτώματα και για κλοπή, και γι' αρπαγή, και για κακολογία, και άλλα που είναι φυσικό να συμβαίνουν. Όσους ανακαλύψουν ενόχους σ' ένα απ' αυτά τα παραπτώματα, τους τιμωρούν. Τιμωρούν επίσης και όποιον πιάσουν να κατηγορεί άλλους άδικα. Δικάζουν ακόμα και για αδίκημα για το οποίο οι άνθρωποι πάρα πολύ μισούνται μεταξύ τους, κι ωστόσο ελάχιστα καταφεύγουν στα δικαστήρια, δηλαδή την αχαριστία. Και όποιον καταλάβουν πως μπορεί να ανταποδώσει την ευεργεσία που του έγινε, αλλά δεν την ανταποδίδει, κι αυτόν τον τιμωρούν αυστηρά· γιατί πιστεύουν πως οι αχάριστοι και τους θεούς και τους γονείς και την πατρίδα και τους φίλους τους θα παραμελούσαν εντελώς. Και φαίνεται πως την αχαριστία προπάντων σχεδόν πάντοτε ακολουθεί η αναισχυντία· και ορθά τη θεωρούν σαν τη μεγαλύτερη αίτια όλων των κακών πράξεων.

Μτφρ. Β. Καλαμπαλίκης. 1975.

ανδρών, κατεργαριές, και για κλοπή, και γι' αρπαγή, και για βιαιοπραγίες, και για απάτη, και για κακολογίες, και γι' άλλα, όσα φυσικό είναι να συμβαίνουν. Εκείνους που ανακαλύψουν πως έκαναν κανένα απ' αυτά τα αδικήματα, τους τιμωρούν. Τιμωρούν όμως και εκείνον που θα ανακαλύψουν πως άδικα κατηγορεί άλλον. Δικάζουν και γι' αδίκημα που κάνει να μισούνται μεταξύ τους οι άνθρωποι, δεν καταφεύγουν όμως γι' αυτό στα δικαστήρια, εννοώ την αχαριστία, και εκείνον που καταλάβουν πως μπορεί να ανταποδώσει την ευεργεσία που του έγινε αλλά δεν την ανταποδίδει, τον τιμωρούν αυστηρά. Γιατί φρονούν πως οι αχάριστοι και τους θεούς μπορούν να παραμελούν, και τους γονείς τους, και την πατρίδα τους, και τους φίλους τους. Νομίζουν πως την αχαριστία την ακολουθεί η αναισχυντία· και ορθά έχουν την ιδέα πως η αναισχυντία οδηγεί τους ανθρώπους σε όλες τις κακές πράξεις.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

**Γ4.
α.**

μανθάνοντες: είναι κατηγορηματική μετοχή στο υποκείμενο *οί παῖδες* (από το ρήμα *διάγουσι*).

δικάζοντες: είναι κατηγορηματική μετοχή στο υποκείμενο *οί ἄρχοντες* (από το ρήμα *διατελοῦσι*).

τούτων: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στην αντωνυμία *τι*.

ἀλλήλους: είναι αντικείμενο στο ρήμα *μισοῦσι*.

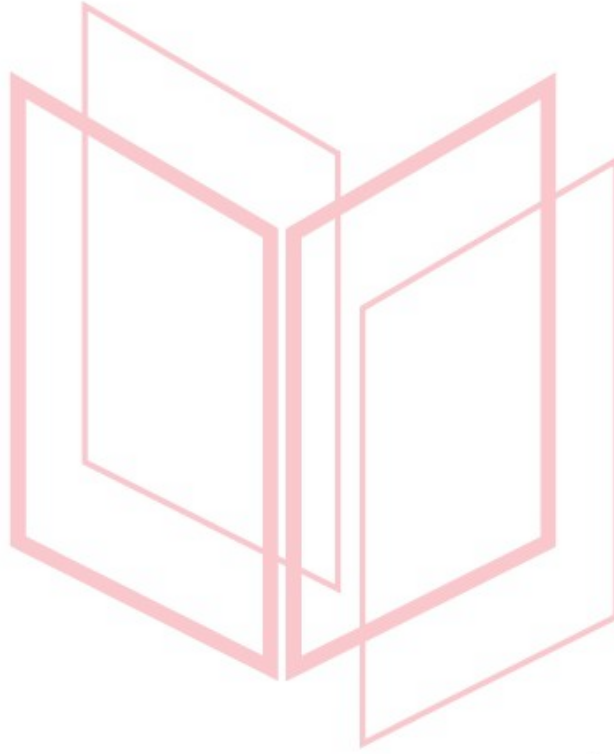
15835-Λύση

Έπεσθαι: είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο (προσωπικό) ρήμα *δοκεῖ*.

ἡγεμών: είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο *αὕτη* από το απαρέμφατο *εἶναι*.

β. Υποκείμενο του ρήματος **Γίνεταί** είναι το ουσιαστικό σε πληθυντικό αριθμό *έγκλήματα*.

Πρόκειται για περίπτωση αττικής σύνταξης.

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15947

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι

1. κληρονόμησε μεγάλη περιουσία.
2. πάντρεψε τις δύο αδερφές του δίνοντας συνολική προίκα 30 μνες.
3. ευνοήθηκε από τη μοιρασιά της πατρικής περιουσίας έναντι του αδερφού του.
4. στην ιδιωτική του ζωή δεν έδωσε ποτέ αφορμή σε κανέναν για παράπονο εναντίον του.
5. στη δημόσια ζωή του όλοι μιλούν επαινετικά για τον ίδιο.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Ἄγγελος Βλάχος, *Ὁ κύριός μου Αλκιβιάδης*, απόσπασμα

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος υπήρξε μελετητής της αρχαίας γραμματείας και μυθιστοριογράφος. Στο ἔργο του, *Ὁ κύριός μου Αλκιβιάδης*, προσφέρει μία πολύπλευρη οπτική για την κατανόηση του 5^{ου} αιώνα π.Χ.

«Μεθαύριο θα ξαναφύγομε εκστρατεία, φίλοι! Βάλτε, δούλοι, να πιούμε κι ας εξακολουθήσει η διασκέδαση μ' ἄκρατο το κρασί μας. Τιμάνδρα, τραγούδα! Εὐθυμα τραγουδάκια, γελαστά:

15947

Η ζωή είναι τόσο όμορφη και τόσο πλούσια! Σιλύκοοοοο! Καταραμένε των θεών! Φώναξε τις αυλητρίδες!»

Από την πλαϊνή κάμαρα, όπου είχα μισογουρίσει γλαρωμένος απ' τη νύστα, αναπήδησα με τη φωνή του Αλκιβιάδη και βγήκα στην αυλή για να ξαναμπώ απ' τη μεγάλη πόρτα. Εκεί είδα τον Σωκράτη που στεκόταν, λες έστηνε ενέδρα, σε μια γωνιά της αυλής. Φαίνεται πως είχε ακούσει κι αυτός τη φωνή του Αλκιβιάδη, γιατί προχώρησε και μπήκε στην αίθουσα του συμποσίου όπου ήταν όλη η παρέα μισομεθυσμένη κιόλας. Καθώς ένωσαν οι χαροκόποι τον Σωκράτη απλώθηκε μια σιωπή και τα πρόσωπα σοβαρεύτηκαν, σαν φοβισμένα.

Άγγ. Βλάχος. 2008 *Ο κύριός μου Αλκιβιάδης*. Το Βήμα (Βιβλιοπωλείον της Εστίας), σ. 258.

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη** λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διανομέας, κλήση, κατοικία, άποψη, συμφέρον.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αίσχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§27-29

(έκδ. του Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο Αίσχίνης αναφέρεται στα κριτήρια που θέτει ο νομοθέτης, προκειμένου ένας ρήτορας να αγορεύσει ενώπιον του λαού.

Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὓς χρή δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός, οὐδέ γε εἰ τέχνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ' οὐκ ᾤετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσχροῦς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἐᾷ δημηγορεῖν. Καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; «δοκιμασία», φησί, «ρήτόρων· ἐάν τις λέγη ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν.» τοῦτον οὐκ ἐᾷ λέγειν. Νῆ Δία καλῶς γε, ὡς ἔγωγέ φημι. Διὰ τί; ὅτι εἴ τις, οὓς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φαῦλος, τίποτε, φησὶν, ὑπ' αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; Καὶ τίσι δεύτερον ἀπέιπε μὴ λέγειν; «ἢ τὰς στρατείας», φησί, «μὴ ἐστρατευμένους, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκῶς», δίκαια λέγων.

σύνοιδα: γνωρίζω καλά, προβλέπω

διαρρήδην: ρητά, ξεκάθαρα

τύπτω: χτυπώ

Νή Δία: μα τον Δία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος .... τοῦτον οὐκ ἔᾶ λέγειν**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε το ζητούμενο στην παρένθεση για καθέναν από τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.

- **ἀπέδειξεν** (υποκείμενο)
- **ἐπερωτᾷ** (αντικείμενο)
- **δεῖν** (υποκείμενο)
- **οὐκ ἔᾶ** (αντικείμενο)
- **τύπτων** (υποκείμενο)

(μονάδες 5)

β. «**Ἄ συνιδὼν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὓς χρή δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός...**». Να διακρίνετε τις προτάσεις του αποσπάσματος και να τις χαρακτηρίσετε ως κύριες και δευτερεύουσες. Στη συνέχεια να αναγνωρίσετε το είδος της κάθε δευτερεύουσας πρότασης. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

15947-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

A1.

1. – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης
2. – Λ: δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπίδους τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω
3. – Λ: ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων
4. – Σ: μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι
5. – Λ: καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἄγγελος Βλάχος, Ο κύριός μου Αλκιβιάδης, απόσπασμα

Επισήμανση: Το απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Ἄγγελου Βλάχου αφορά ένα περιστατικό σε συμπόσιο με πρωταγωνιστή τον Αλκιβιάδη. Η ανάγκη για διασκέδαση, ακόμα και στις δύσκολες στιγμές ανάπαυλας από τις μάχες, είναι στοιχείο της ζωής. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα ξεφεύγει από το αρχαιοελληνικό μέτρο. Η εμφάνιση του Σωκράτη βρίσκεται στον αντίποδα του κλίματος που επικρατεί στην αίθουσα. Το παράλληλο κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί συγκριτικά με την αναφορά του Μαντίθεου για τη συμπεριφορά των νέων της εποχής του.

B4. ἐνειμάμην, ἐγκλημα, διώκηκα, ὄψεσθέ, συμφοράς/ διαφόρους

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§27-29

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Τα προέβλεπε όλα αυτά ο νομοθέτης και γι' αυτό ρητῶς ὀρισε ποιοι μπορούν να μιλοῦν ἐνώπιον του λαοῦ και σε ποιους τούτο ἀπαγορεύεται. Δεν ἀποκλείει ἀπὸ το βῆμα ἐκείνους που δεν εἶχαν προγόνους στρατηγούς ἢ που ἀσκούν ἐπάγγελμα για να ἀντιμετωπίσουν τις ἀνάγκες της ζωῆς. Ἀπεναντίας μάλιστα, με εὐνοια ἐξαιρετικὴ ἀκούει τὴ γνώμη τους και γι' αὐτὸ ρωτᾶ και ξαναρωτᾶ ποιος θέλει να μιλήσει. Ἀλλὰ ποιοι νόμισε ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποκλείσει ἀπὸ το βῆμα; Αὐτοὺς που ἔχουν αἰσχροὺ διαγωγῆ. Σε αὐτοὺς ἀπαγορεύει να μιλοῦν

Αὐτὰ ἔχοντας ὑπόψη του ο νομοθέτης, ρητῶς καθόρισε ποιοι πρέπει να μιλοῦν ἐνώπιον του λαοῦ και ποιοι ὄχι. Και δεν διώχνει ἀπὸ το βῆμα ἐκείνους που δεν ἔχουν προγόνους στρατηγούς ἢ ἀσκούν κάποιο ἐπάγγελμα για να καλύψουν τις ἀνάγκες της ζωῆς. Ἀντιθέτως μάλιστα, με ἐξαιρετικὴ εὐνοια ἀκούει τὴν γνώμη τους, και γι' αὐτὸ ρωτᾶ πολλές φορές: «ποιος θέλει να ἀγορεύσει;». Ποιους ὅμως θεώρησε ὅτι ἐπρεπε να ἀποκλείσει ἀπὸ το βῆμα; Ἐκείνους που ἔχουν ζήσει με αἰσχρὸ τρόπο· αὐτοὺς δεν ἀφήνει να μιλοῦν ἐνώπιον του λαοῦ. Και

15947-Λύση

σε δημόσιες συνελεύσεις. Και από πού προκύπτει αυτό; Από τη διάταξη «για τη δοκιμασία ρητόρων». Αν θέλει κανείς να αγορεύσει ενώπιον του λαού, ενώ δέρνει τον πατέρα του ή την μητέρα του ή δεν τους παρέχει τροφή ή στέγη, του απαγορεύει ο νόμος να μιλήσει. Και πολύ σωστά, μα την αλήθεια, όπως εγώ νομίζω. Γιατί; Διότι, εάν κανείς φέρεται ελεεινά προς εκείνους τους οποίους οφείλει να τιμά όσο και τους θεούς, τι άραγε, διερωτάται, έχουν να πάθουν από αυτόν οι ξένοι και η πόλη ολόκληρη; Δεύτερον σε ποιους άλλους επέβαλε την ίδια απαγόρευση; Ορθότατα, σε εκείνους οι οποίοι «δεν συμμετείχαν στις εκστρατείες που είχαν διαταχθεί να συμμετάσχουν ή πέταξαν την ασπίδα τους και τράπηκαν σε φυγή».

Μτφρ. Γ. Κορδάτος & Η. Ηλιού. 1939.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

ἀπέδειξεν: υποκείμενο: ὁ νομοθέτης

ἐπερωτᾷ: αντικείμενο: τίς ἀγορεύειν βούλεται

δεῖν: υποκείμενο: λέγειν

οὐκ ἐᾷ: αντικείμενο: δημηγορεῖν

τύπτων: υποκείμενο: τις

β.

Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν: Κύρια πρόταση

πού το δηλώνει; Μιλά για δοκιμασία των ρητόρων· εάν κάποιος μιλά ενώπιον του λαού, ενώ κτυπά τον πατέρα του ή τη μητέρα του ή δεν τους τρέφει ή δεν τους παρέχει στέγη, σε αυτόν ο νόμος απαγορεύει να μιλήσει. Και, μα τον Δία, πολύ σωστά, όπως εγώ νομίζω. Γιατί; Διότι, εάν κάποιος φέρεται άσχημα σε αυτούς, τους οποίους πρέπει να τιμά όσο και τους θεούς, τι άραγε, διερωτάται, έχουν να πάθουν απ' αυτόν οι ξένοι και ολόκληρη η πόλη; Δεύτερον, σε ποιους άλλους απαγόρευσε να μιλούν; Ορθότατα ορίζει ότι δεν πρέπει να μιλά εκείνος ο οποίος δεν μετείχε στις εκστρατείες, στις οποίες ήταν υποχρεωμένος να μετάσχει ή πέταξε την ασπίδα και τράπηκε σε φυγή.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1963. Διασκευή

από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

αληθινότητας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

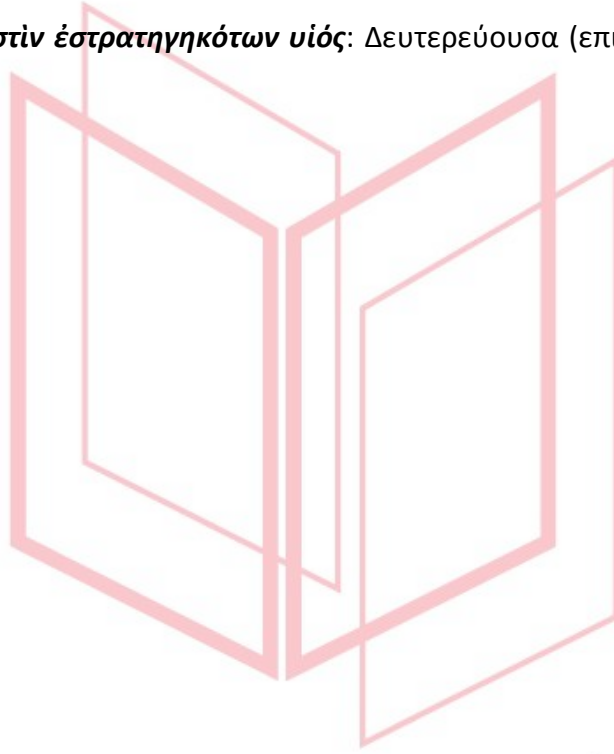
15947-Λύση

οὐς χρή δημηγορεῖν: Δευτερεύουσα (ονοματική) πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής άγνοιας)

οὐς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ: Δευτερεύουσα (ονοματική) πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής άγνοιας)

Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος: Κύρια πρόταση

εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός: Δευτερεύουσα (επιρρηματική) υποθετική πρόταση.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17276

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Ποιο βασικό επιχείρημα που αφορά τη δημόσια ζωή του διατυπώνει ο Μαντίθεος στο παραπάνω απόσπασμα;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ανδρέας Φραγκιάς, Ἄνθρωποι και σπίτια, απόσπασμα

Ο Αργύρης και η γυναίκα του Γεωργία είναι δύο από τα βασικά πρόσωπα του μυθιστορήματος με τίτλο «Ἄνθρωποι και σπίτια» του Ανδρέα Φραγκιά. Η υπόθεσή του τοποθετείται στα δύσκολα χρόνια που πέρασε η Ελλάδα μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η Γεωργία θυμάται ὅλο νυχτέρια με τη βελόνα. Ἐραβε κι η μάνα της. Ο πατέρας ἦτανε χτίστης, μα απ' το κρασί δεν ἔβαζε πια ἴσια τις πέτρες, τα χέρια του τρέμανε κι ο σπάγκος με το βαρίδι ποτέ δεν ακουμπούσε σ' ὅλο το ὕψος του τοίχου. Γι' αὐτό δεν τον παίρνανε πια σε δουλειά. Κι ἔπρεπε να ράβουνε νύχτα μέρα. (...) Ὅταν ἔφυγε η μεγαλύτερη αδερφή της που παντρεύτηκε, η βελόνα της Γεωργίας ἔπρεπε να θρέψει και τους ἄλλους. Να τους ντύσει, να στείλει τα μικρά στη δουλειά, στο σκολειό. Η μεγαλύτερη αδερφή της, η Στέλλα, εἶχε τέσσερα παιδιά κι ο άντρας της μια φιλενάδα. (...) Ὅταν ἔφτασε ο καιρός να παντρευτεῖ η Γεωργία με τον Αργύρη, η μάνα εἶπε πως θέλει να βγάλει τα δόντια της γιατί την πονούσαν. Εἶχε μια σειρά χρυσά δόντια, κι η Γεωργία εἶπε στο γιατρό να της φτιάξει μια κοκάλινη μασέλα, με τα λεφτά που θα 'παιρναν απ' τα χρυσά δόντια. Η μάνα ὁμως δεν ἤθελε. Τα πούλησε κρυφά κι αγόρασε τη ραφτομηχανή της Γεωργίας. Σκέφτηκε πως θα της χρειαζότανε, πως θα 'πρεπε να 'χει κάτι

17276

για την καινούρια ζωή. Την φέρανε δω με τ' αυτοκίνητο, απ' το μαγαζί, και κανείς στο σπίτι δεν έμαθε πού βρήκε η Γεωργία τα λεφτά για τη μηχανή του ραψίματος, όταν παντρεύτηκε. Ο Αργύρης δούλευε τότε μάστορης στη φάμπρικα κι η Γεωργία τραγουδούσε κάθε πρωί. Ήταν πολύ νέα, κορίτσι. Σε λίγες μέρες ύστερα, άρχισε ο πόλεμος.

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' ΓΕ.Λ.

B4. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *πόλεως, ένειμάμην, πατρώων, ὄψεσθέ, είχον.*

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Αίγινητικός §§9-10

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Ο Αίγινητικός αναφέρεται σε μία δίκη που έγινε (περ. το 393 π.Χ.) ενώπιον των δικαστηρίων της Αίγινας. Υπό διεκδίκηση ήταν η κληρονομιά κάποιου Θρασύλοχου, (γιου του Θράσυλλου), από τη Σίφνο, ο οποίος μετοίκησε στη Μήλο, στην Τροιζήνα και, τέλος, και στην Αίγινα, όπου και πέθανε. Την περιουσία του κληρονόμησε κάποιος υιοθετημένος. Την ίδια περιουσία όμως, διεκδικούσε δικαστικά και η ετεροθαλής αδελφή του Θρασύλοχου από την Αθήνα, νόθα κόρη του Θράσυλλου.

Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔγημεν (Θράσυλλος) ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ Θρασύλοχος καὶ θυγάτηρ ἡ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα. Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους παῖδας γνησίους καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες ὄσσην ὀλίγω πρότερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν ἐποιήσαμεν. Ἔως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλείονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἠγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων ἠγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα.

ἔγημεν (γυναῖκα): παντρεύτηκε

17276

παρ' ανθρώπων πολύ πλείονος αξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν: από σόι πολύ πιο αξιόλογο συγκριτικά με τη φήμη της πόλης τους

οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἑορτὴν ἤγομεν: δεν συμμετείχαμε ούτε σε θυσία ούτε σε δημόσια εκδήλωση ούτε σε άλλη γιορτή

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔγημεν ... αὐτὴν ἐποιήσαμεν»*.

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε τα αντικείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου: *ἡ συνοικοῦσα, παραλαβόντες, ἐποιήσαμεν, ἐκοινωνοῦμεν, ἐχρώμεθα*. (μονάδες 5)

β. *«περὶ πλείονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγοῦμεθα ἢ τοὺς ἀδελφοὺς»*: Στο συγκεκριμένο σημείο του λόγου, ο ομιλητής επιχειρεῖ μία σύγκριση. Να εντοπίσετε τη λέξη-φράση που δηλώνει σύγκριση (μονάδα 1) και να γράψετε τους δύο ὀρους που συγκρίνονται ἀπὸ τον ομιλητή (μονάδες 4).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17276-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπέρ Μαντιθέου* §§10-11

A1.

Το βασικό επιχείρημα που διατυπώνει εδώ ο Μαντίθεος σε σχέση με τη δημόσια ζωή του αφορά στην απόλυτη αποχή του από ασχολίες με τις οποίες περνούσαν συνήθως τον καιρό τους οι νεαροί σε ηλικία Αθηναίοι, όπως ζάρια (τυχερά παιχνίδια), ποτά ή ανάλογες ασωτίες. Ισχυρίζεται, δηλαδή, ότι αν αυτός είχε παρόμοιες ασχολίες και συμπεριφορές δεν θα τον κατηγορούσαν οι αντίπαλοί του. Η ηθική, λοιπόν, ανωτερότητά του προκάλεσε τον φθόνο τους και τις συκοφαντίες εναντίον του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ανδρέας Φραγκιάς, *Άνθρωποι και σπίτια*, απόσπασμα

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον καθοριστικό ρόλο της γυναίκας (*Γεωργία, μάνα της Γεωργίας*) και στις σημαντικές πρωτοβουλίες που παίρνουν μέσα σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες και παρά τις κυρίαρχες πατριαρχικές αντιλήψεις. Επομένως, μπορεί να συσχετιστεί αντιθετικά με το αρχαίο διδαγμένο απόσπασμα από τον *Υπέρ Μαντιθέου* λόγο, ως προς τον ρόλο της γυναίκας, αφού, σύμφωνα με τα λεγόμενα του Μαντίθεου, ο άντρας και μεγάλος αδελφός είναι αυτός που παίρνει τις πρωτοβουλίες για τη δική του οικογένεια, ενώ οι γυναίκες περιμένουν από αυτόν να τις προικίσει και να τις παντρέψει. Η οικονομική υποστήριξη, εξάλλου, της νέας οικογένειας (έμμεση προίκα) και στο νεοελληνικό λογοτεχνικό απόσπασμα μπορεί να συνδυαστεί με τον θεσμό της προίκας που αναφέρεται στο απόσπασμα από τον *Υπέρ Μαντιθέου* λόγο ως βασική προϋπόθεση για έναν γάμο.

B4.

πολεοδομία, πολιορκία, ακρόπολη – κατανομή, νομοθέτης, διανομέας – πατροκτονία, πατριαρχείο, πατρώνυμο – πρόσωπο, υποψία, επόπτης – αποχή, συμμετοχή, εχεμύθεια.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ίσοκράτης, *Αίγινητικός* §§9-10

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Παντρεύτηκε μετά μια γυναίκα από τη Σέριφο από σόι πολύ πιο αξιόλογο συγκριτικά με τη φήμη της πόλης των Σεριφίων, γυναίκα από την οποία γεννήθηκαν ο Σώπολις, ο Θρασύλοχος και η θυγατέρα που είναι τώρα γυναίκα μου. Ο

Μετά απ' αυτό, παντρεύτηκε γυναίκα από τη Σέριφο, η οποία καταγόταν από οικογένεια πολύ σημαντικότερη από ό,τι περίμενε κανείς από το νησί τούτο. Από τον γάμο του μ' αυτή γεννήθηκαν ο Σώπολις, ο Θρασύλοχος και μία κόρη, η οποία σήμερα

17276-Λύση

Θράσυλλος, λοιπόν, πέθανε αφού άφησε αυτά μόνον τα γνήσια παιδιά και τα όρισε κληρονόμους της περιουσίας του. Εγώ δε και ο Θρασύλοχος μολονότι κληρονομήσαμε από τους πατέρες μας τόσον μεγάλη φιλία όση λίγο πριν σας ανέφερα ότι κληρονομήσαμε, την κάναμε ακόμη μεγαλύτερη εκείνης που κληρονομήσαμε. Γιατί όσο ήμαστε ακόμη παιδιά, αγαπούσαμε ο ένας τον άλλο περισσότερο από τους αδερφούς μας, και δεν παίρναμε μέρος ούτε σε θυσία ούτε θεωρία ούτε σε καμιά άλλη γιορτή αν δεν ήμαστε μαζί· αφού δε γίναμε άνδρες, ποτέ μέχρι τώρα δεν κάναμε κάτι το αντίθετο ο ένας προς τον άλλο, αλλά ο ένας ήξερε τα ατομικά ζητήματα του άλλου και είχαμε την ίδια θέση σχετικά με τα ζητήματα της πόλεως και θεωρούσαμε τα ίδια άτομα φίλους και ξένους.

Μτφρ. Γ. Α. Καρατσώλης. 1997.

Γ4.

α.

έμοι: είναι αντικείμενο στη μετοχή **ή συνοικοῦσα**.

φιλίαν: είναι αντικείμενο στη μετοχή **παραλαβόντες**.

αύτην: είναι αντικείμενο στο ρήμα **έποιήσαμεν**.

τῶν ιδίων: είναι αντικείμενο στο ρήμα **έκοινωνοῦμεν**.

τοῖς αὐτοῖς: είναι αντικείμενο στο ρήμα **έχρώμεθα**.

β.

Η συγκριτική λέξη-φράση είναι: (περι) **πλείονος**. Οι δύο όροι σύγκρισης είναι: **ήμας αὐτούς** [εννοεί τον ομιλητή και τον Θρασύλοχο] (α' όρος σύγκρισης), **ή τούς άδελφούς** (β' όρος σύγκρισης).

είναι γυναίκα μου. Αυτά ήταν τα μόνα νόμιμα παιδιά που άφησε ο Θράσυλλος και πριν πεθάνει τα όρισε κληρονόμους της περιουσίας του. Εγώ και Θρασύλοχος, αφού κληρονομήσαμε από τους πατέρες μας τη μεγάλη φιλία που σας περιέγραψα προηγουμένως, την ενισχύσαμε ακόμη περισσότερο. Όταν ήμαστε παιδιά, λογαριάζαμε περισσότερο ο ένας τον άλλον παρά τα αδέρφια μας και δεν πηγαίναμε ο ένας χωρίς τον άλλον ούτε σε θυσία ούτε σε πανηγύρι ούτε σε καμιά άλλη γιορτή. Όταν γίναμε άνδρες, ποτέ μέχρι σήμερα δεν έκανε κακό ο ένας στον άλλον, αλλά είχαμε κοινές τις περιουσίες μας, τις ίδιες πολιτικές απόψεις, τους ίδιους φίλους και ακόμα τους ίδιους φιλοξενούμενους.

Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα «Κάκτου».

1993.

αξιωματικότητας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18981

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «...ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων»: Σε ποιον αναφέρεται με την αντωνυμία «ἐκεῖνον» ο Μαντίθεος; (μονάδες 2)
- 2) «... εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν»: Σε ποιες συμπεριφορές αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 3)

β. «... μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς»: Ποια είναι κατά τον Μαντίθεο η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητάς του και της κόσμιας συμπεριφοράς του; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Ανδρέας Φραγκιάς, Ἄνθρωποι και σπίτια, απόσπασμα

Ο Αργύρης και η γυναίκα του Γεωργία είναι δύο από τα βασικά πρόσωπα του μυθιστορήματος με τίτλο «Ἄνθρωποι και σπίτια» του Ανδρέα Φραγκιά. Η υπόθεσή του τοποθετείται στα δύσκολα χρόνια που πέρασε η Ελλάδα μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η Γεωργία θυμάται ὅλο νυχτέρια με τη βελόνα. Ἐραβε κι η μάνα της. Ο πατέρας ἦτανε χτίστης, μα απ' το κρασί δεν ἔβαζε πια ἴσια τις πέτρες, τα χέρια του τρέμανε κι ο σπάγκος με

18981

το βαρίδι ποτέ δεν ακουμπούσε σ' όλο το ύψος του τοίχου. Γι' αυτό δεν τον παίρνανε πια σε δουλειά. Κι έπρεπε να ράβουνε νύχτα μέρα. (...) Όταν έφυγε η μεγαλύτερη αδερφή της που παντρεύτηκε, η βελόνα της Γεωργίας έπρεπε να θρέψει και τους άλλους. Να τους ντύσει, να στείλει τα μικρά στη δουλειά, στο σκολειό. Η μεγαλύτερη αδερφή της, η Στέλλα, είχε τέσσερα παιδιά κι ο άντρας της μια φιλενάδα. (...) Όταν έφτασε ο καιρός να παντρευτεί η Γεωργία με τον Αργύρη, η μάνα είπε πως θέλει να βγάλει τα δόντια της γιατί την πονούσαν. Είχε μια σειρά χρυσά δόντια, κι η Γεωργία είπε στο γιατρό να της φτιάξει μια κοκάλινη μασέλα, με τα λεφτά που θα 'παιρναν απ' τα χρυσά δόντια. Η μάνα όμως δεν ήθελε. Τα πούλησε κρυφά κι αγόρασε τη ραφτομηχανή της Γεωργίας. Σκέφτηκε πως θα της χρειαζότανε, πως θα 'πρεπε να 'χει κάτι για την καινούρια ζωή. Την φέρανε δω με τ' αυτοκίνητο, απ' το μαγαζί, και κανείς στο σπίτι δεν έμαθε πού βρήκε η Γεωργία τα λεφτά για τη μηχανή του ραψίματος, όταν παντρεύτηκε. Ο Αργύρης δούλευε τότε μάστορης στη φάμπρικα κι η Γεωργία τραγουδούσε κάθε πρωί. Ήταν πολύ νέα, κορίτσι. Σε λίγες μέρες ύστερα, άρχισε ο πόλεμος.

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' ΓΕ.Λ.

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με **διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: **ουσίας, εξέδωκα, έγκλημα, έπεικειάς, διατριβάς**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§27-29

(έκδ. του Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο Αισχίνης αναφέρεται στα κριτήρια που θέτει ο νομοθέτης, προκειμένου ένας ρήτορας να αγορεύσει ενώπιον του λαού.

Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὐς χρή δημηγορεῖν καὶ οὐς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός, οὐδέ γε εἰ τέχνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ' οὐκ

18981

ῥετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσχροῦς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἔῃ δημηγορεῖν. Καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; «δοκιμασία», φησί, «ρήτόρων· ἐάν τις λέγη ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν·» τοῦτον οὐκ ἔῃ λέγειν. **Νὴ Δία** καλῶς γε, ὡς ἔγνω φημι. Διὰ τί; ὅτι εἴ τις, οὐς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φαῦλος, τίποτε, φησὶν, ὑπ' αὐτοῦ πείσσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; Καὶ τίσι δευτέρον ἀπεῖπε μὴ λέγειν; «ἢ τὰς στρατείας», φησί, «μὴ ἐστρατευμένος, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκῶς», δίκαια λέγων.

σύνοιδα: γνωρίζω καλά, προβλέπω

διαρρήδην: ρητά, ξεκάθαρα

τύπτω: χτυπώ

Νὴ Δία: μα τον Δία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος ... τοῦτον οὐκ ἔῃ λέγειν**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου (μονάδες 5):

τῇ τροφῇ: εἶναι ..... στο .....

διὰ τοῦτο: εἶναι ..... στο .....

ἀγορεύειν: εἶναι ..... στο .....

ἔγωγε: εἶναι ..... στο .....

φαῦλος: εἶναι ..... στο .....

β. «(...) καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ' οὐκ ῥετο δεῖν λέγειν;»: Να διακρίνετε τις κύριες ἀπὸ τις δευτερεύουσες προτάσεις ἐπισημαίνοντας τὸν συντακτικὸ ρόλο τῶν τελευταίων. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

18981-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπέρ Μαντιθέου* §§10-11

A1.

α.

1) Με την αντωνυμία «*ἐκεῖνον*» ο Μαντίθεος αναφέρεται στον αδελφό του.

2) Με την αντωνυμία «*αὐτῶν*» ο Μαντίθεος αναφέρεται στους τρόπους διασκέδασης άλλων νέων της εποχής που σύχναζαν σε καταγώγια και σε κακόφημα μέρη.

β. Η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητας και της κόσμιας συμπεριφοράς του Μαντίθεου (*τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας*) είναι η διαφοροποίησή του από άλλους νέους της εποχής του ως προς τη δημόσια συμπεριφορά του. Ενώ δηλαδή πολλοί νεαροί Αθηναίοι εκείνη την εποχή περνούσαν τον καιρό τους π.χ. παίζοντας ζάρια ή πίνοντας σε τόπους διαφθοράς και καταγώγια, ο Μαντίθεος χαρακτηρίζεται από ευπρέπεια και ήθος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ανδρέας Φραγκιάς, *Άνθρωποι και σπίτια*, απόσπασμα

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον καθοριστικό ρόλο της γυναίκας (*Γεωργία, μάνα της Γεωργίας*) και στις σημαντικές πρωτοβουλίες που παίρνουν μέσα σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες και παρά τις κυρίαρχες πατριαρχικές αντιλήψεις. Επομένως, μπορεί να συσχετιστεί αντιθετικά με το αρχαίο διδαγμένο απόσπασμα από τον *Υπέρ Μαντιθέου* λόγο, ως προς τον ρόλο της γυναίκας, αφού, σύμφωνα με τα λεγόμενα του Μαντίθεου, ο άντρας και μεγάλος αδελφός είναι αυτός που παίρνει τις πρωτοβουλίες για τη δική του οικογένεια, ενώ οι γυναίκες περιμένουν από αυτόν να τις προικίσει και να τις παντρέψει. Η οικονομική υποστήριξη, εξάλλου, της νέας οικογένειας (έμμεση προίκα) και στο νεοελληνικό λογοτεχνικό απόσπασμα μπορεί να συνδυαστεί με τον θεσμό της προίκας που αναφέρεται στο απόσπασμα από τον *Υπέρ Μαντιθέου* λόγο ως βασική προϋπόθεση για έναν γάμο.

B4.

Το φάρμακο περιέχει μία δραστική ουσία.

Το βιβλίο εκδόθηκε το 1864.

Τιμωρήθηκε για το έγκλημα που διέπραξε.

Είναι επιεικής στη βαθμολογία του.

Τελειώνω σύντομα τη διδακτορική μου διατριβή.

18981-Λύση

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§27-29

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Τα προέβλεπε όλα αυτά ο νομοθέτης και γι' αυτό ρητώς όρισε ποιοι μπορούν να μιλούν ενώπιον του λαού και σε ποιους τούτο απαγορεύεται. Δεν αποκλείει από το βήμα εκείνους που δεν είχαν προγόνους στρατηγούς ή που ασκούν επάγγελμα για να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της ζωής. Απεναντίας μάλιστα, με εύνοια εξαιρετική ακούει τη γνώμη τους και γι' αυτό ρωτά και ξαναρωτά ποιος θέλει να μιλήσει. Αλλά ποιους νόμισε ότι έπρεπε ν' αποκλείσει από το βήμα; Αυτούς που έχουν αισχρή διαγωγή. Σε αυτούς απαγορεύει να μιλούν σε δημόσιες συνελεύσεις. Και από πού προκύπτει αυτό; Από τη διάταξη «για τη δοκιμασία ρητόρων». Αν θέλει κανείς να αγορεύσει ενώπιον του λαού, ενώ δέρνει τον πατέρα του ή την μητέρα του ή δεν τους παρέχει τροφή ή στέγη, του απαγορεύει ο νόμος να μιλήσει. Και πολύ σωστά, μα την αλήθεια, όπως εγώ νομίζω. Γιατί; Διότι, εάν κανείς φέρεται ελεεινά προς εκείνους τους οποίους οφείλει να τιμά όσο και τους θεούς, τι άραγε, διερωτάται, έχουν να πάθουν από αυτόν οι ξένοι και η πόλη ολόκληρη; Δεύτερον σε ποιους άλλους επέβαλε την ίδια απαγόρευση; Ορθότατα, σε εκείνους οι οποίοι «δεν συμμετείχαν στις εκστρατείες που είχαν διαταχθεί να

Αυτά έχοντας υπόψη του ο νομοθέτης, ρητώς καθόρισε ποιοι πρέπει να μιλούν ενώπιον του λαού και ποιοι όχι. Και δεν διώχνει από το βήμα εκείνους που δεν έχουν προγόνους στρατηγούς ή ασκούν κάποιο επάγγελμα για να καλύψουν τις ανάγκες της ζωής. Αντιθέτως μάλιστα με εξαιρετική εύνοια ακούει τη γνώμη τους, και γι' αυτό ρωτά πολλές φορές: «ποιος θέλει να αγορεύσει;». Ποιους όμως θεώρησε ότι έπρεπε να αποκλείσει από το βήμα; Εκείνους που έχουν ζήσει με αισχρό τρόπο· αυτούς δεν αφήνει να μιλούν ενώπιον του λαού. Και πού το δηλώνει; Μιλά για δοκιμασία των ρητόρων· εάν κάποιος μιλά ενώπιον του λαού, ενώ κτυπά τον πατέρα του ή τη μητέρα του ή δεν τους τρέφει ή δεν τους παρέχει στέγη, σε αυτόν ο νόμος απαγορεύει να μιλήσει. Και, μα τον Δία, πολύ σωστά, όπως εγώ νομίζω. Γιατί; Διότι, εάν κάποιος φέρεται άσχημα σε αυτούς, τους οποίους πρέπει να τιμά όσο και τους θεούς, τι άραγε, διερωτάται, έχουν να πάθουν απ' αυτόν οι ξένοι και ολόκληρη η πόλη; Δεύτερον, σε ποιους άλλους απαγόρευσε να μιλούν; Ορθότατα ορίζει ότι δεν πρέπει να μιλά εκείνος ο οποίος δεν μετείχε στις εκστρατείες, στις οποίες ήταν υποχρεωμένος να μετάσχει ή πέταξε την ασπίδα και τράπηκε σε φυγή.

18981-Λύση

συμμετάσχουν ή πέταξαν την ασπίδα τους και τράπηκαν σε φυγή».

Μτφρ. Γ. Κορδάτος & Η. Ηλιού. 1939.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

τῆ τροφῆ: είναι αντικείμενο στη μετοχή *ἐπικουρῶν*.

διὰ τοῦτο: είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα *ἐπερωτᾷ*.

ἀγορεύειν: είναι (τελικό) απαρέμφατο) αντικείμενο στο ρήμα *βούλεται*.

ἔγωγε: είναι υποκείμενο στο ρήμα *φημί*.

φαῦλος: είναι κατηγορούμενο στο (υποκείμενο) *τις* (μέσω του συνδετικού ρήματος *ἐστί*).

β.

καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ: κύρια πρόταση

τίς ἀγορεύειν βούλεται.: δευτερεύουσα πλάγια ερώτηση (μερικής αγνοίας), αντικείμενο στο ρήμα *ἐπερωτᾷ* [μονάδες 2]

Τίνας δ' οὐκ ᾤετο δεῖν λέγειν; κύρια πρόταση – ευθεία ερώτηση (μερικής αγνοίας) [μονάδες 2]

αἰμιπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18983

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκείνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι

1. κληρονόμησε μεγάλη περιουσία.
2. πάντρεψε τις δύο αδερφές του δίνοντας συνολική προίκα 30 μνες.
3. ευνοήθηκε από τη μοιρασιά της πατρικής περιουσίας έναντι του αδερφού του.
4. στην ιδιωτική του ζωή δεν έδωσε ποτέ αφορμή σε κανέναν για παράπονο εναντίον του.
5. στη δημόσια ζωή του όλοι μιλούν επαινετικά για τον ίδιο.

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ανδρέας Λασκαράτος, Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς, απόσπασμα

Στο βιβλίο «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς» που εκδόθηκε το 1856 ο Α. Λασκαράτος παρουσιάζει τα κοινωνικά ήθη της πατρίδας του, της Κεφαλονιάς, και προτείνει μεταρρυθμίσεις τολμηρές για την εποχή του. Οι σκέψεις του είναι διατυπωμένες σε άρθρα που αναφέρονται στην οικογένεια, τη θρησκεία και την πολιτική.

18983

Επειδή ένας κύκλος φαύλος προλήψεων κάνει το σύστημα των οικογενειών μας. Ο γονής, για να πανδρέψει τη θυγατέρα του, νομίζει ναν του είναι συγχωρημένο* να 'βγάλει το προικιό της έως μέσα από τα σπλάγχνα της. Ενώ το θηλυκό εκείνο το τυραννεμένο, το κακοβλεμμένο, το υβρισμένο, δεν βλέπει άλλο μέσος ελευθερώσεως από τη σκλαβιά του παρά το γάμο!... Έτσι, η τυραννία γένεται αιτία της απαιτήσεως της υπανδρείας, ενώ η απαίτηση τούτη γένεται πάλιν αιτία της τυραννίας!... Εγώ πιστεύω ότι, αν εμεταχειριζόμεθα τες θυγατέρες μας με περισσότερη αγάπη, το σπίτι μας ήθελε πάψει να είναι ωθηστικό* για δαύτες. Τότες με το πνεύμα τους αναπτυγμένο καλύτερα, ήθελ' έχουνε γνώριση* και πείρα του κόσμου, κι ερχόμενη η ώρα της υπανδρείας τους, ήθελ' έχουν υπομονή και γνώση διά να διαλέξουν το σύντροφό τους. Ήθελε δεχτούν εκείνον, οπού ήθελε κρίνουμε κατάλληλον να κάμει την ευδαιμονίαν τους, και ήθελε απορρίψουνε τον κερδοσκόπο που δεν ήθελε βλέπει σ' εδαύτες παρά το προικιό τους...

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' ΓΕ.Λ.

του είναι συγχωρημένο: του επιτρέπεται

ωθηστικός: αποκρουστικός, μισητός

γνώριση: γνώση

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **νόμιμος, παράκληση, συνοικισμός, επιτυχία, προσωπικότητα.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Αίγινητικός §59-10
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Ο Αίγινητικός αναφέρεται σε μία δίκη που έγινε (περ. το 393 π.Χ.) ενώπιον των δικαστηρίων της Αίγινας. Υπό διεκδίκηση ήταν η κληρονομιά κάποιου Θρασύλοχου, (γιου του Θράσυλλου), από τη Σίφνο, ο οποίος μετοίκησε στη Μήλο, στην Τροιζήνα και, τέλος, και στην Αίγινα, όπου και πέθανε. Την περιουσία του κληρονόμησε κάποιος υιοθετημένος. Την ίδια περιουσία όμως, διεκδικούσε δικαστικά και η ετεροθαλής αδελφή του Θρασύλοχου από την Αθήνα, νόθα κόρη του Θράσυλλου.

18983

Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔγημεν (Θράσυλλος) ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ Θρασύλοχος καὶ θυγάτηρ ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα. Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους παῖδας γνησίους καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες ὅσην ὀλίγω πρότερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν ἐποιήσαμεν. Ἔως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλείονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἠγοῦμεθα ἢ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων ἠγομεν· **ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα.**

ἔγημεν (γυναῖκα): παντρεύτηκε

παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν: ἀπὸ σοὶ πολὺ πιο ἀξιόλογο συγκριτικά με τὴ φήμη τῆς πόλης τους

οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν ἠγομεν: δὲν συμμετείχαμε οὔτε σε θυσία οὔτε σε δημόσια ἐκδήλωση οὔτε σε ἄλλη γιορτὴ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «**Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔγημεν ... αὐτὴν ἐποιήσαμεν**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε τὴν κύρια συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων τοῦ κειμένου.

κληρονόμους : εἶναι ..... ΣΤΟ .....

παρὰ τῶν πατέρων: εἶναι ..... ΣΤΟ .....

τῆς ὑπαρχούσης: εἶναι ..... ΣΤΟ .....

ἡμῖν αὐτοῖς: εἶναι ..... ΣΤΟ .....

τῶν ἰδίων: εἶναι ..... ΣΤΟ .....

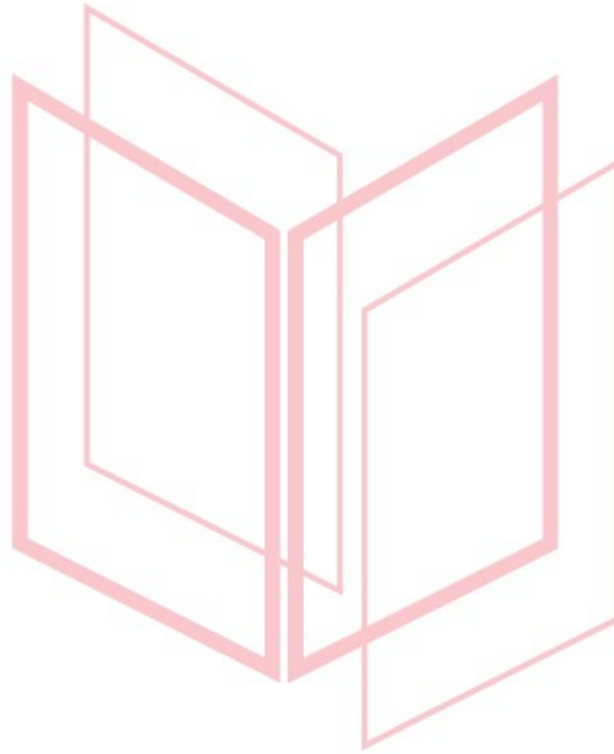
(μονάδες 5)

β. «**ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις**

18983

τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα.»: Στην παραπάνω ημερίδα να διακρίνετε τις επιμέρους προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους αιτιολογώντας τις επιλογές σας.
(μονάδες 5)

Μονάδες 10

αἰιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18983-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

A1.

1. – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης
2. – Λ: δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπίδους τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω
3. – Λ: ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων
4. – Σ: μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι
5. – Λ: καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ανδρέας Λασκαράτος, Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς, απόσπασμα

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον ρόλο της προίκας ως θεσμού, στη σημασία του γάμου για τη γυναίκα αλλά και στη δυσμενή θέση της τελευταίας εξαιτίας της πατριαρχικής αντίληψης, αφού η ίδια δεν ορίζει τη μοίρα της. Κατά συνέπεια, μπορεί να αξιοποιηθεί σε συσχέτισμό με την αναφορά του Μαντίθεου ότι πάντρεψε τις δύο αδελφές του δίνοντας σε κάθε μία προίκα (αν και δεν ήταν υποχρεωμένος νομικά), και να αναζητηθούν ομοιότητες στις κοινωνικές αντιλήψεις και αξίες δύο εποχών που τόσο πολύ απέχουν μεταξύ τους (4ος αι. π.Χ – 19ος αι.).

B4. ἐνειμάμην, ἔγκλημα, διώκηκα, τυγχάνουσι, ὄψεσθε

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Αἰγινητικός §§9-10

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Παντρεύτηκε μετά μια γυναίκα από τη Σέριφο από σόι πολύ πιο αξιόλογο συγκριτικά με τη φήμη της πόλης των Σεριφίων, γυναίκα από την οποία γεννήθηκαν ο Σώπολις, ο Θρασύλοχος και η θυγατέρα που είναι τώρα γυναίκα μου. Ο Θράσυλλος, λοιπόν, πέθανε αφού άφησε αυτά μόνον τα γνήσια παιδιά και τα όρισε κληρονόμους της περιουσίας του. Εγώ δε και ο Θρασύλοχος μολοντί κληρονομήσαμε από τους πατέρες μας τόσον μεγάλη φιλία όση λίγο πριν σας ανέφερα ότι κληρονομήσαμε, την κάναμε ακόμη

Μετά απ' αυτό, παντρεύτηκε γυναίκα από τη Σέριφο, η οποία καταγόταν από οικογένεια πολύ σημαντικότερη από ό,τι περίμενε κανείς από το νησί τούτο. Από τον γάμο του μ' αυτή γεννήθηκαν ο Σώπολις, ο Θρασύλοχος και μία κόρη, η οποία σήμερα είναι γυναίκα μου. Αυτά ήταν τα μόνα νόμιμα παιδιά που άφησε ο Θράσυλλος και πριν πεθάνει τα όρισε κληρονόμους της περιουσίας του. Εγώ και ο Θρασύλοχος, αφού κληρονομήσαμε από τους πατέρες μας τη μεγάλη φιλία που σας περιέγραψα προηγουμένως, την

18983-Λύση

μεγαλύτερη εκείνης που κληρονομήσαμε. Γιατί όσο ήμαστε ακόμη παιδιά, αγαπούσαμε ο ένας τον άλλο περισσότερο από τους αδερφούς μας, και δεν παίρναμε μέρος ούτε σε θυσία ούτε θεωρία ούτε σε καμιά άλλη γιορτή αν δεν ήμαστε μαζί· αφού δε γίναμε άνδρες, ποτέ μέχρι τώρα δεν κάναμε κάτι το αντίθετο ο ένας προς τον άλλο, αλλά ο ένας ήξερε τα ατομικά ζητήματα του άλλου και είχαμε την ίδια θέση σχετικά με τα ζητήματα της πόλεως και θεωρούσαμε τα ίδια άτομα φίλους και ξένους.

Μτφρ. Γ. Α. Καρατσώλης. 1997.

Γ4.

α.

κληρονόμους: είναι κατηγορούμενο στο (αντικείμενο της μετοχής καταστήσας) τούτους.

παρά τῶν πατέρων: είναι (εμπρόθετος) επιρρηματικός προσδιορισμός της προέλευσης στο παραλαβόντες.

τῆς ὑπαρχούσης: είναι (επιθετική μετοχή ως) ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (γενική συγκριτική) από το μείζω.

ἡμῖν αὐτοῖς: είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (δοτική αντικειμενική) στο ἐναντίον.

τῶν ἰδίων: είναι αντικείμενο στο ρήμα κοινωνοῦμεν.

β.

ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο ἐπειδὴ

οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν: κύρια πρόταση

ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν: κύρια πρόταση

καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα: κύρια πρόταση

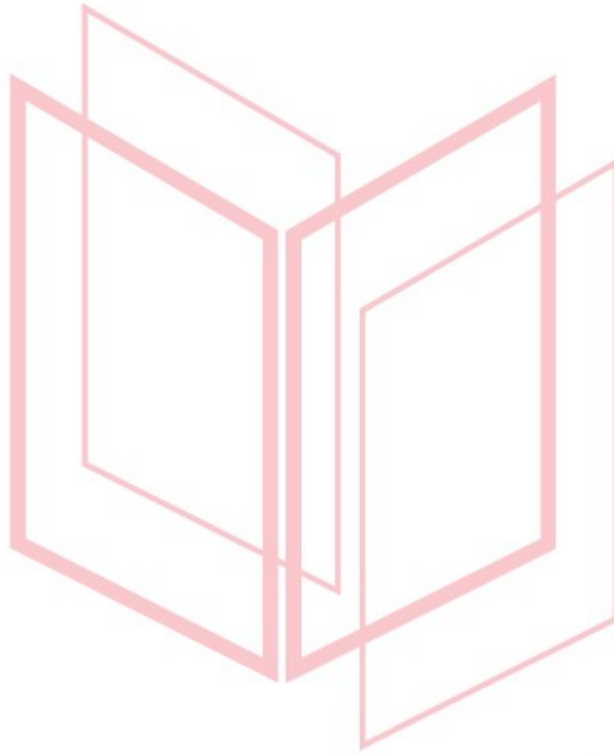
καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα: κύρια πρόταση

ενισχύσαμε ακόμη περισσότερο. Όταν ήμαστε παιδιά, λογαριάζαμε περισσότερο ο ένας τον άλλον παρά τα αδέλφια μας και δεν πηγαίναμε ο ένας χωρίς τον άλλον ούτε σε θυσία ούτε σε πανηγύρι ούτε σε καμιά άλλη γιορτή. Όταν γίναμε άνδρες, ποτέ μέχρι σήμερα δεν έκανε κακό ο ένας στον άλλον, αλλά είχαμε κοινές τις περιουσίες μας, τις ίδιες πολιτικές απόψεις, τους ίδιους φίλους και ακόμα τους ίδιους φιλοξενούμενους.

Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα «Κάκτου». 1993.

18983-Λύση

Οι κύριες προτάσεις συνδέονται παρατακτικά με τους συνδέσμους (άλλα και ... και ... και)

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18985

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκείνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Ποιο βασικό επιχείρημα που αφορά τη δημόσια ζωή του διατυπώνει ο Μαντίθεος στο παραπάνω απόσπασμα;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἄγγελος Βλάχος, *Ὁ κύριός μου Αλκιβιάδης*, απόσπασμα

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος υπήρξε μελετητής της αρχαίας γραμματείας και μυθιστοριογράφος. Στο ἔργο του, *Ὁ κύριός μου Αλκιβιάδης*, προσφέρει μία πολύπλευρη οπτική για την κατανόηση του 5^{ου} αιώνα π.Χ.

«Μεθαύριο θα ξαναφύγομε εκστρατεία, φίλοι! Βάλτε, δούλοι, να πιούμε κι ως εξακολουθήσει η διασκέδαση μ' άκρατο το κρασί μας. Τιμάνδρα, τραγούδα! Εύθυμα τραγουδάκια, γελαστά: Η ζωή είναι τόσο όμορφη και τόσο πλούσια! Σιλύκοοοοο! Καταραμένε των θεών! Φώναξε τις αυλητρίδες!»

Από την πλαϊνή κάμαρα, όπου είχα μισογουρίσει γλαρωμένος απ' τη νύστα, αναπήδησα με τη φωνή του Αλκιβιάδη και βγήκα στην αυλή για να ξαναμπώ απ' τη μεγάλη πόρτα. Εκεί είδα τον Σωκράτη που στεκόταν, λες έστηνε ενέδρα, σε μια γωνιά της αυλής. Φαίνεται πως είχε ακούσει κι αυτός τη φωνή του Αλκιβιάδη, γιατί προχώρησε και μπήκε στην αίθουσα του συμποσίου όπου ήταν όλη η παρέα μισομεθυσμένη κιόλας. Καθώς ένιωσαν οι χαροκόποι τον Σωκράτη απλώθηκε μια σιωπή και τα πρόσωπα σοβαρεύτηκαν, σαν φοβισμένα.

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διάλειμμα, προδοσία, παντοδύναμος, συμπόσιο, διάψευση.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Κύρου Παιδεία §§1.2.6-1.2.6-7

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1910, ανατ. 1970)

Στο έργο αυτό ο Ξενοφών αναφέρεται στην προσωπικότητα και τον βίο του βασιλιά των Περσών Κύρου του Β΄ του Μεγάλου. Αφού εξέφρασε τον θαυμασμό του στο εισαγωγικό κεφάλαιο, ο Ξενοφών ανέτρεξε στα πρώτα χρόνια της ζωής του Κύρου. Έτσι του δόθηκε η ευκαιρία να περιγράψει το εκπαιδευτικό σύστημα των Περσών.

*Οί μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται ὥσπερ παρ' ἡμῖν ὅτι γράμματα μαθησόμενοι. Οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. Γίνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός. Οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. Κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι. Δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. Οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοῦς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. **Ἐπεσθαι** δὲ δοκεῖ μάλιστα τῆ ἀχαριστία ἢ ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών.*

καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός: καὶ ἄλλα που εἶναι φυσικό να συμβαίνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Οί μὲν δὴ παῖδες ... ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι**».

Μονάδες 20

Γ4.

18985

α. Να προσδιορίσετε την κυριότερη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου.

τῆς ἡμέρας: είναι..... στο .....

ἐγκλήματα: είναι..... στο .....

ἐγκαλοῦντα: είναι..... στο .....

οὐ ἔνεκα: είναι..... στο .....

και στο .....

ἀχαριστία: είναι..... στο .....

(μονάδες 6)

β. «ἀποδιδόναι, Ἔπεσθαι»: Να αναγνωρίσετε το είδος και τη συντακτική λειτουργία των παραπάνω υπογραμμισμένων παρεμφάτων του κειμένου (μονάδες 2), επισημαίνοντας αντίστοιχα το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή ετεροπροσωπίας (μονάδες 2).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18985-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ *Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11*

A1.

Το βασικό επιχείρημα που διατυπώνει εδώ ο Μαντίθεος σε σχέση με τη δημόσια ζωή του αφορά στην απόλυτη αποχή του από ασχολίες με τις οποίες περνούσαν συνήθως τον καιρό τους οι νεαροί σε ηλικία Αθηναίοι, όπως ζάρια (τυχερά παιχνίδια), ποτά ή ανάλογες ασωτίες. Ισχυρίζεται, δηλαδή, ότι αν αυτός είχε παρόμοιες ασχολίες και συμπεριφορές δεν θα τον κατηγορούσαν οι αντίπαλοί του. Η ηθική, λοιπόν, ανωτερότητά του προκάλεσε τον φθόνο τους και τις συκοφαντίες εναντίον του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἄγγελος Βλάχος, *Ὁ κύριός μου Αλκιβιάδης*, απόσπασμα

Επισήμανση: Το απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Ἄγγελου Βλάχου αφορά ένα περιστατικό σε συμπόσιο με πρωταγωνιστή τον Αλκιβιάδη. Η ανάγκη για διασκέδαση, ακόμα και στις δύσκολες στιγμές ανάπαυλας από τις μάχες, είναι στοιχείο της ζωής. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα ξεφεύγει από το αρχαιοελληνικό μέτρο. Η εμφάνιση του Σωκράτη βρίσκεται στον αντίποδα του κλίματος που επικρατεί στην αίθουσα. Το παράλληλο κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί συγκριτικά με την αναφορά του Μαντίθεου για τη συμπεριφορά των νέων της εποχής του.

B4. *καταλειφθείσης, ἐπιδούς, ἅπαντας, πότους, ψευδομένους*

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ *Ξενοφών, Κύρου Παιδεία §§1.2.6-1.2.6-7*

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις:

Λοιπόν τα παιδιά πηγαίνοντας καθημερινά στο σχολείο διδάσκονται δικαιοσύνη και λένε πως γι' αυτό φοιτούν στα σχολεία· όπως ακριβώς σε μας, για να μάθουν γράμματα. Και οι άρχοντές τους (επιμελητές) περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας με το να δικάζουν για χάρη τους. Γιατί, καθώς είναι φυσικό, συμβαίνουν και μεταξύ των παιδιών, όπως ακριβώς και μεταξύ των αντρών, παραπτώματα και για κλοπή, και γι' αρπαγή, και για κακολογία, και άλλα που είναι φυσικό να συμβαίνουν. Όσους ανακαλύψουν

Τα παιδιά λοιπόν πάνε στα σχολεία και αδιάλειπτα εκεί διδάσκονται δικαιοσύνη, και λένε πως γι' αυτό πάνε στα σχολεία, όπως στην πατρίδα μας τα παιδιά λένε πως πάνε στα σχολεία για να μάθουν γράμματα. Οι άρχοντές τους το περισσότερο μέρος της ημέρας το δαπανούν δικάζοντας αυτά, γιατί, όπως ξέρουμε, γίνονται μεταξύ των παιδιών, όπως γίνονται και μεταξύ των ανδρών, κατεργαριές, και για κλοπή και γι' αρπαγή και για βιαιοπραγίες και για απάτη και για κακολογίες και γι' άλλα, όσα φυσικό

18985-Λύση

ενόχους σ' ένα απ' αυτά τα παραπτώματα, τους τιμωρούν. Τιμωρούν επίσης και όποιον πιάσουν να κατηγορεί άλλους άδικα. Δικάζουν ακόμα και για αδίκημα για το οποίο οι άνθρωποι πάρα πολύ μισούνται μεταξύ τους, κι ωστόσο ελάχιστα καταφεύγουν στα δικαστήρια, δηλαδή την αχαριστία. Και όποιον καταλάβουν πως μπορεί να ανταποδώσει την ευεργεσία που του έγινε, αλλά δεν την ανταποδίδει, κι αυτόν τον τιμωρούν αυστηρά· γιατί πιστεύουν πως οι αχάριστοι και τους θεούς και τους γονείς και την πατρίδα και τους φίλους τους θα παραμελούσαν εντελώς. Και φαίνεται πως την αχαριστία προπάντων σχεδόν πάντοτε ακολουθεί η αναισχυντία· και ορθά τη θεωρούν σαν τη μεγαλύτερη αίτια όλων των κακών πράξεων.

Μτφρ. Β. Καλαμπαλίκης. 1975.

Γ4.

α.

τῆς ἡμέρας: είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο πλεῖστον.

ἐγκλήματα: είναι υποκείμενο του ρήματος γίνεταί (απτική σύνταξη).

ἐγκαλοῦντα: είναι κατηγορηματική μετοχή στο ὄν (: αντικείμενο του ρήματος εὐρίσκουσι).

οὗ ἔνεκα: είναι (εμπρόθετος) επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στα ρήματα μισοῦσι και δικάζονται. [μονάδες 2]

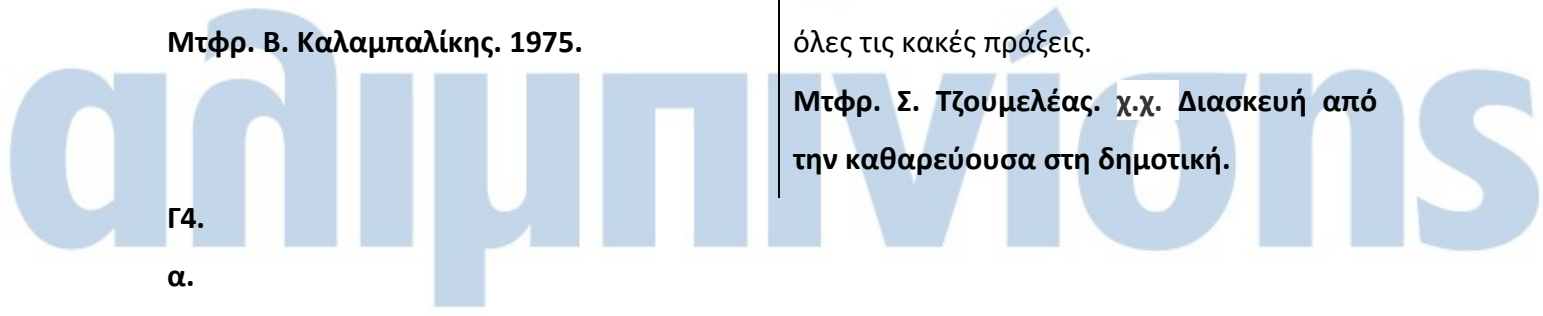
τῇ ἀχαριστίᾳ: είναι αντικείμενο του απαρεμφάτου Ἔπεσθαι.

β.

ἀποδιδόναι: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο της μετοχής δυνάμενον· υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το αναφορικό ὄν (ετεροπροσωπία).

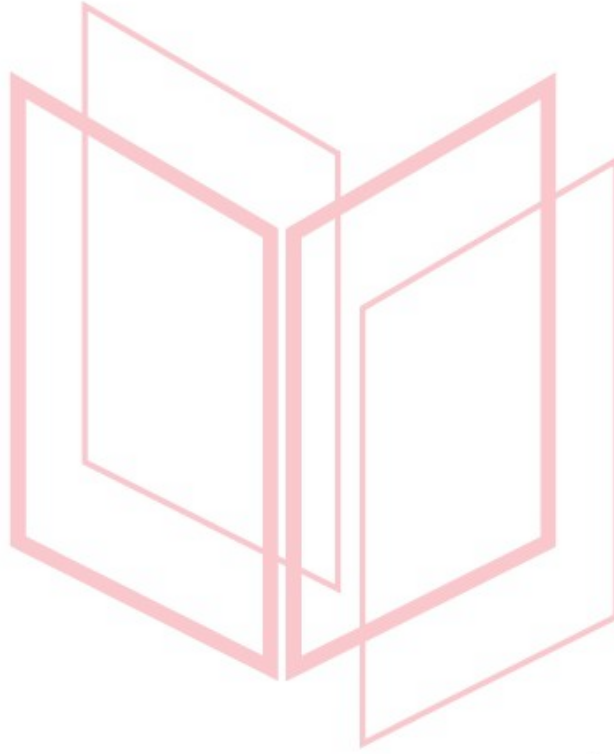
είναι να συμβαίνουν. Εκείνους που ανακαλύψουν πως έκαναν κανένα απ' αυτά τα αδικήματα, τους τιμωρούν. Τιμωρούν όμως και εκείνον που θα ανακαλύψουν πως άδικα κατηγορεί άλλον. Δικάζουν και γι' αδίκημα που κάνει να μισούνται μεταξύ τους οι άνθρωποι, δεν καταφεύγουν όμως γι' αυτό στα δικαστήρια, εννοώ την αχαριστία, και εκείνον που καταλάβουν πως μπορεί να ανταποδώσει την ευεργεσία που του έγινε αλλά δεν την ανταποδίδει, τον τιμωρούν αυστηρά. Γιατί φρονούν πως οι αχάριστοι και τους θεούς μπορούν να παραμελούν, και τους γονείς τους, και την πατρίδα τους, και τους φίλους τους. Νομίζουν πως την αχαριστία την ακολουθεί η αναισχυντία· και ορθά έχουν την ιδέα πως η αναισχυντία οδηγεί τους ανθρώπους σε όλες τις κακές πράξεις.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. χ.χ. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

18985-Λύση

Έπεσθαι: Είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του προσωπικού ρήματος *δοκεῖ* υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι ἡ *ἀναισχυντία* (ταυτοπροσωπία).

αἰμιπινίση

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ